

Codex over het welzijn op het werk

Boek X.- Werkorganisatie en bijzondere werknemerscategorieën

Titel 6.– Dienstboden en huispersoneel

Gewijzigd bij: (1) koninklijk besluit van 7 mei 2023 tot vaststelling van specifieke maatregelen betreffende het welzijn op het werk van dienstboden en huispersoneel in boek X van de codex over het welzijn op het werk (B.S. 15.5.2023)

Hoofdstuk I.- Toepassingsgebied en definities

Art. X.6-1.- Deze titel is van toepassing op de werkgevers die dienstboden of huispersoneel tewerkstellen en op de dienstboden en dit huispersoneel.

Art. X.6-2.- Voor de toepassing van de bepalingen van deze titel, wordt verstaan onder:

- 1° dienstboden: de werknemers die in hoofdzaak huishoudelijke handenarbeid verrichten in verband met de huishouding van de werkgever of van zijn gezin, en die met deze werkgever zelf een arbeidsovereenkomst voor dienstboden hebben gesloten;
- 2° huispersoneel: de werknemers die hoofdarbeid of handenarbeid die geen huishoudelijke arbeid is, uitvoeren binnen of buiten het huis van de werkgever, voor de privé-behoeften van deze werkgever of van zijn gezin en die met deze werkgever zelf een arbeidsovereenkomst hebben gesloten.

Art. X.6-3.- De codex is van toepassing op de in artikel X.6-2 bedoelde werkgevers en werknemers, voor zover deze titel niet in specifieke bepalingen voorziet.

Hoofdstuk II.- Risicoanalyse en preventiemaatregelen

Art. X.6-4.- § 1. Overeenkomstig de artikelen I.2-6 en I.2-7, voert de werkgever een analyse uit van de risico's waaraan de dienstboden of het huispersoneel kunnen worden blootgesteld en neemt hij de passende preventiemaatregelen.

De Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg stelt via zijn website interactieve tools voor de uitvoering van een online risicoanalyse die eveneens aangeeft welke preventiemaatregelen kunnen worden getroffen, ter beschikking van de werkgevers.

Een werkgever die een dergelijke interactieve tool correct gebruikt, wordt geacht de risicoanalyse zoals bedoeld in het eerste lid te hebben uitgevoerd.

Tijdens het uitvoeren van zijn opdrachten houdt de externe dienst, in voorkomend geval, rekening met de risicoanalyse die werd uitgevoerd door middel van een interactieve online tool.

§ 2. Op basis van de risicoanalyse bedoeld in paragraaf 1, informeert de werkgever de dienstboden of het huispersoneel over de risico's en de preventiemaatregelen, door hen, vóór het aanvangen van de dienstbetrekking, een document te bezorgen dat, in voorkomend geval, minstens de volgende concrete gegevens bevat:

- 1° een beschrijving van de aard van de functie of activiteit;
- 2° een beschrijving van de arbeidsmiddelen, evenals de risico's die eraan zijn verbonden;
- 3° de aard van de fysische, biologische of chemische agentia waaraan de dienstboden of het huispersoneel kunnen worden blootgesteld;
- 4° de aard van de mentale of fysieke belasting van het uit te voeren werk;
- 5° de te nemen preventiemaatregelen op technisch en organisatorisch niveau;
- 6° de aard van de noodzakelijke werkkledij of PBM;
- 7° de noodzaak tot het uitvoeren van een passend of specifiek gezondheidstoezicht;
- 8° de aard van de verplichte inenting;
- 9° de onmiddellijk te nemen preventiemaatregelen die verband houden met de moederschapsbescherming;
- 10° de specifieke preventiemaatregelen bij tewerkstelling van jongeren;
- 11° de contactgegevens van de preventieadviseur-arbeidsarts en de preventieadviseur psychosociale aspecten.

Op basis van dit document verschaft de werkgever aan de dienstboden en het huispersoneel de vereiste informatie, opleiding en instructies, en zorgt ervoor dat deze voor de betrokken werknemers duidelijk en begrijpelijk zijn.

Hoofdstuk III.- Welzijnsbeleid

Art. X.6-5.- De werkgever die kan aantonen dat hij beschikt over een risicoanalyse die toelaat de preventiemaatregelen te bepalen, hetzij omdat hij gebruik heeft gemaakt van de interactieve tools zoals bedoeld in artikel X.6-4, §1, tweede lid, hetzij omdat hij gebruik heeft gemaakt van andere middelen, wordt vrijgesteld van de volgende verplichtingen:

- 1° Het opstellen van een globaal preventieplan, in afwijking van artikel I.2-8;
- 2° Het opstellen van een jaarlijks actieplan, in afwijking van artikel I.2-9;
- 3° Het opstellen van een jaarverslag betreffende de werking van de interne dienst, in afwijking van artikel II.1-6, §1, 2°, b).

Hoofdstuk IV.- Het gezondheidstoezicht

Art. X.6-6.- § 1. De dienstboden en het huispersoneel worden onderworpen aan een gepast gezondheidstoezicht, rekening houdend met de bijzondere aard van de arbeidsrelatie, die inhoudt dat het werk wordt verricht voor de privébehoeften van de werkgever of van zijn gezin.

§ 2. Zonder afbreuk te doen aan de bepalingen van boek I, titel 4, onderwerpt de werkgever de dienstboden en het huispersoneel, voor de aanvang van hun tewerkstelling, aan een voorafgaande gezondheidsbeoordeling die uitgevoerd wordt door de preventieadviseur-arbeidsarts volgens de modaliteiten voorzien in boek I, titel 4.

§ 3. Twaalf maanden na de voorafgaande gezondheidsbeoordeling bedoeld in §2, worden de dienstboden en het huispersoneel onderworpen aan een gezondheidsbeoordeling volgens de modaliteiten voorzien in boek I, titel 4, om de gevoeligheid van de werknemer voor het specifieke risico waaraan hij is blootgesteld na te gaan.

§ 4. Vervolgens, en zonder afbreuk te doen aan artikel I.4-32, §1, zorgt de werkgever ervoor dat de dienstboden en het huispersoneel elke 3 jaar worden bevraagd via een vragenlijst:

- die toelaat om de eventuele gezondheidsproblemen die verband houden met het werk op te sporen, en
- die wordt afgenomen door of onder de verantwoordelijkheid van de preventieadviseur-arbeidsarts, die ook de resultaten ervan interpreteert, en
- die beantwoordt aan de voorwaarden en modaliteiten bepaald in artikel I.4-30, §2 en §3.

Als uit deze vragenlijst blijkt dat de werknemer gezondheidsproblemen heeft, wordt deze werknemer onderworpen aan een aangepaste gezondheidsbeoordeling door de preventieadviseur-arbeidsarts, volgens de modaliteiten voorzien in boek I, titel 4.

Art. X.6-7.- Indien uit de resultaten van de risicoanalyse blijkt dat de dienstboden en het huispersoneel kunnen worden blootgesteld aan biologische agentia, waarvoor een doeltreffend vaccin bestaat, past de werkgever de bepalingen van boek VII, titel 1, hoofdstuk XII toe.

Hoofdstuk V.- Arbeidsplaatsen

Art. X.6-8.- § 1. De werkgever zorgt ervoor dat de arbeidsplaatsen en de sociale voorzieningen voldoende verlucht, verlicht en verwarmd worden in functie van hun bestemming.

§ 2. De werkgever zorgt ervoor dat de dienstboden en het huispersoneel gebruik kunnen maken van de nodige sociale voorzieningen, met name:

- 1° een omkleedruimte;
- 2° een toilet en een wastafel;
- 3° een plaats om te eten en te pauzeren;
- 4° een douche, indien ze taken uitvoeren die bevuilend zijn.

De werkgever stelt eveneens een kast of een plaats ter beschikking waar de werknemer zijn persoonlijke voorwerpen achter slot en grendel kan bewaren.

§ 3. Wanneer de dienstboden en het huispersoneel verblijven in de woning van de werkgever, zorgt hij ervoor dat de plaats waar deze werknemers verblijven, beantwoordt aan de regels die inzake huisvesting zijn vastgesteld door de bevoegde overheden.

§ 4. De werkgever zorgt voor evacuatiemaatregelen in geval van brand en verschaft hierover de nodige instructies aan de dienstboden en het huispersoneel.